

[Aage Fogh.]

findes. Ensilagebeholdere kan spare store beløb, der ellers må anvendes til indkøb af kraftfoder, fordi de tjener til opbevaring af relativt proteinrige fodermidler, der ved at blive opfodret over en længere periode kan udnyttes langt bedre, end tilfældet er, hvis de skal opfodres i løbet af kort tid. Jeg tænker på afgrøder som roeblade, der i de seneste år er blevet omsat over få uger; nu kelt de omsættes over lange perioder, ja, helt hen til sommertiden, hvis det er påkrævet, og det betyder en ganske overordentlig besparelse. Ganske det samme kan siges om den vel opbevarede gødning og ajle, der i høj grad tjener til at spare på de dyre gødningsstoffer, der ellers må købes udefra. Råstofkommissionen har i sin tid foretaget beregninger over dette, og disse beregninger står fast og urokket som kendsgerninger indenfor landbruget.

Jeg må derfor erklære mig som tilhænger af, at vi arbejder for, at samtlige landbrug bliver forsynet med disse nødvendige og rentable anlæg. Spørgsmålet er kun, om den fremgangsmåde vi anvender, er den rigtige, og derom må jeg ved denne lejlighed, som jeg har gjort det i andre tilfælde, hvor der har været tale om sådanne spørgsmål, sige, at jeg er betænkelig ved det arbejde, vi udfører på Christiansborg med at kræve penge ind i form af skatter og dele penge ud i form af tilskud. Jeg er betænkelig ved det, fordi det viser sig i praksis, at de, der får tilskuddene, ikke agter dem efter det, de er værd, men når de skal betale skatter, betragter de det, som jeg har sagt tidligere, som en blodig uretfærdighed. Hvis der ligger noget alvorligt bag den tale, der føres af de fleste rigsdagsmænd, om de vil virke for at sætte skatterne ned, så har det kun een baggrund: at man vil være med til at sænke udgifterne. Hvis vi herindefra opretholder statens udgifter, har vi også en moralsk pligt til at sørge for, at den højtærede finansminister får de nødvendige penge i kassen. Jeg så for nogen tid siden en artikel i „Jyllandsposten“, hvori man med stor overskrift havde skrevet, at staten tager med den ene hånd, hvad den giver med den anden. Og så havde man regnet ud, hvordan borgerne blev af med det, de fik i tilskud, i form af skatter. Nu er det jo ikke nogen ny opfindelse, „Jyllandsposten“ her har gjort, og den kan udmærket godt udvides til, at man siger, at staten tager mere, end den giver, for det, der går til omkostninger og smørelse, skal skatteyderen også betale.

Det forslag, vi står overfor her, og det forslag, vi stod overfor for ca. 14 dage siden,

om tilskud til levnedsmiddelpriserne, går ud på en kæmpeombygning af penge. Der er da et spørgsmål, der melder sig for mig, og som jeg gerne ville være med til at drøfte i denne forbindelse, da vi nu drøfter et lovforslag, som har interesse for landbruget, men ikke således, at jeg ønsker, at det skal kunne vendes imod landbruget, og det er, om det er nødvendigt for at opnå det mål, vi tilsigter — flere ajlebeholdere, flere ensilagebeholdere og bedre møddingsteder —, at vi giver landbruget direkte tilskud. Loven blev gennemført i 1939, og i perioden fra 1939 til dato har dansk landbrug, i hvert fald i de 8 år fra 1940 til 1948, haft en forrentningsprocent af den investerede kapital på 6. Jeg vil derfor tro, at man har lov til at sige, at det ikke kan være penge-mangel, der nødvendiggør, at staten skal give landmændene tilskud, for at de kan få udført de for dem selv så nødvendige foranstaltninger, som der her er tale om. Hvis man undersøgte det til bunds, ville det sikkert også vise sig, at de folk, der har tjent mest, er dem, der har udnyttet loven i størst udstrækning. En forrentningsprocent på 6 dækker over kolossalt store udsving fra en negativ forrentningsprocent op til 15—20 pct., og det skulle ikke undre mig, om det ville vise sig, at de, der har tjent mest, er dem, der har fået mest i statstilskud.

Det tiltaler mig ikke, og derfor — også fordi der er tid til det i dag — finder jeg anledning til at sige et par ord om det principielle i hele dette spørgsmål: statens tilskud til erhvervslivet. Hvor vidt skal man gå? Hvor skal grænserne lægges? Jeg er ikke tilhænger af, at staten skal holde sine fingre fra alt, men jeg er principielt tilhænger af, at staten så vidt muligt skal holde sig fra de områder, hvor der kun skabes fordele for de enkelte, og det vil da sige, at de statsopgaver, der efter mit skøn ville være naturlige overfor landbrugserhvervet som overfor andre erhverv, skulle bestå i, at man ofrede statsmidler på grundige undersøgelser og forsøg af grundlæggende karakter, som ikke kan gennemføres af den enkelte, men som har interesse for alle. Det ville for landbrugets vedkommende — jeg holder mig til det erhverv, fordi det lovforslag, vi her behandler, står i relation til landbruget, ellers kunne man ligeså godt have valgt et andet område — betyde, at vi ofrede penge på et virkeligt grundlæggende forsøgsarbejde med planteproduktion, husdyrhold, bygningsindretning o. s. v., at man ofrede penge på den konsulentvirksomhed, der nu gennem 50 år har været med til at